

Yrjö, joka tah- toi vankilaan

Kirj. H. L.—r.

"Sun" lehti kirjoittaa että e-räässä kaupungin oikeudessa toi-sella viikolla oli ammattirikok-sellinen, tunnettu nimellä Goer-ge Beatty, joka oli tuotu sinne, syytettynä varkaaksi, työaseiden sekä revolverin kantamisesta. Hän oli ollut takuulla vapaana ja tuotiin paikallisen oikeusistu-men eteen. Tuomarille hän sa-noi: "Tuomari, olen väsynyt, tahdon mennä pois joksikin ai-kaa."

Mihin oli hän väsynyt? Tä-hän elämään jota yhteiskuntam-me tarjosi hänelle. Hän oli vaan 21-vuotias ja 9 v. oli hän ollut rangaistus- eli ojenuslatoi-tuksessa. Hän ei ole koskaan muuta ollut kuin rikoksellinen, siltä ainakin näyttää. Siinä ijas-sa jossa muille miehille "elämä hymyilee", kuten tavataan sanoa, niin Yrjö on jo väsynyt — lain rikkomiseen ja haluaa päästä pois joksikin aikaa. Hän ei voi levähtää vankilan ulkopuolella, sillä vapaus hänelle merkitsee vaan taistelua ja pettymystä ole-massaolonsa puolesta.

— Voisimmeko tehdä jotain Beatty'n suhteen? kysyy lehti, ja jatkaa että valtio on tehnyt parhaansa Yrjön puolesta ja se paras teki hänestä mitä hän nyt on. Valtio piti häntä ensin o-jennuslaitoksessa ja uskoi hä-nessä olevan niin paljo vielä hy-vää jällellä että uskalsi laskea hänet sieltä ulos sen karkean kasvatuksen jälkeen, jonka hän sai. Mutta vapaaksi päästyään ei hän voinut olla rikkomatta la-kia, ja sama valtio otti hänet jäl-leen suojaansa. Näin on käynyt jo monet kerrat ja nyt taas on Yrjö menossa "levähtämään".

Yrjön tähdän on valtio ja ih-miset kuluttaneet paljon rahaa. Veron maksajain täytyy maksaa hänen ylöspidostaan, silloin kuin hän on vankilassa. Nekin kan-salaiset, joilta hän varasti, saivat vielä maksaa hänen hoidostaan. Mutta Yrjö ei siltikään elänyt kovin ylläisesti vankilassa, eikä vapaanakaan. Ja kuitenkin ne rahat mitä Yrjön takia on jo kul-lutettu tekevät suuren summan. Ehkä Yrjö olikin jotenkin sairas silloin kuin valtio rupesi häntä ojentamaan. Ehkä hän oli hen-kisesti sairas. Ehkä sairaala o-lisi ollut Yrjölle soveliaampi paikka kuin ojenuslaitos heti silloin alussa kun valtio iski kyn-tensä häneen. Kuka tietää, eh-kä järjestelmällinen hoito sairaal-lassa tai leikkaus tottuneen lää-kärin avulla olisi ollut parempi kuin ojenuslaitoksen tarjoama hoito.

Mutta nyt on Yrjö menossa taas vankilaan. Hän on niin lä-peensä "paha!" Hänestä ei ole enään toivoa, ei valtiollakaan. Hän on niin paha, että hän on väsynyt ja mihinpä hän muualle menisi kuin vankilaan levähtä-mään, sillä siellähän hän on ol-lut lapsesta asti.

On olemassa tuhansia samal-laisia Yrjöjä, joiden elämän val-tio on pilannut väärrällä kasvatustavalla. Sosialistien päämää-rä on muuttaa valtiolta kan-san käsiin, jolloin vankilat muut-tuvat sairaaloiksi ja jokaisella o-lisi tilaisuus saada leipänsä muu-toin kuin varastamalla.

Toveri jokaiseen työ-läiskotiin!

Nuorten Osasto

Kaksikymmentä- kuusi ja yksi

Kirj. Maxim Gorjki.

(Jatkoo)

Hän istui jousosäkillä sekä jut-teli kauvan ja kaunopuheliaasti, miten ihastuneita naiset oikein olivat häneen ja kuinka osaavas-ti hän taisi niiden kanssa mene-tellä. Sitte hän meni, ja kun ovi oli kitisten sulkeutunut, istuimme me kauan hiljaa sekä ajatte-limme häntä ja hänen kertomuk-siansa. Vihdoin rupesimme kaikki yhtäaikaan puhumaan ja tulimme yksimielisiksi siitä, että pi-dimme erinomaisesti hänestä. Mit-ten alhainen ja siivo hän on — tulee vain sisään, istuu ja jut-telee! Ei, kukaan ollut koskaan ennen tullut luoksemme, ei ku-kaan ollut niin ystävällisesti pu-hellut kanssamme... Ja me jut-telimme lakkaamatta hänestä ja hänen vastaisesta menestykses-tänsä koruompelijattarien luona, jotka, tavatessaan meitä piha-maalla, joko väistyivät sivulle huulet ylenkatseellisesti yhteen-nipistettyinä taikka kävivät suoraan päällemme ikäänkuin olisimme olleet tyhjää ilmaa. Me taasen aina katselimme heitä ihail-len, niinhyyin kartanolla tavates-samme kuin nähdessämme heidän akkunamme ohi kulkevan, puettuina talvisin pienuin, huomiota herättäviin myssyihin ja turkkiruutuihin sekä kesäisin kukitettui-hin hattuihin ja käsissä kirjavat päivänvarjot. Mutta kostoksi pu-helimme keskenämme heistä ta-valla, joka, jos olisi tullut hei-dän korviinsa, olisi tehnyt heidät häpeästä ja vihasta mielipuolik-si...

"Kunhan ei hän vain myös Tanjuschkaa turmelisi!" sanoi äkkiä vanhin sälli huolellisella äänellä.

Kuullessamme nämä sanat, vai-kenimme kaikki ja hämmästyim-me. Olimme silmänräpäykseksi unhottaneet Tanjan; — sotamies kauniilla, voimakkaalla vartalol-laan oli ikäänkuin kaihtanut hänet meiltä. Sitte syntyi meluinen riita: — jotkut sanoivat, että Tanja ei alentuisi semmoiseen, toiset taas väittivät, ettei hän voisi vastustaa sotamiestä ja erät ehdottelivat, että jos sotamies ru-peaa tyttöä hännystelemään, pi-täisi meidän hakata hänet mäsäks-i. Lopuksi päätimme yksimiel-isesti pitää tarkkaa vaaria sota-miehestä ja Tanjasta sekä varoit-taa tyttöä, niin että voisi olla va-ruillansa... Tämä teki lopun riidasta.

IV.

Kuukausi oli kulunut. Sotamies leipoi sokerileivoksia, käveli koruompelijattarien kanssa ja tuli usein meille, mutta ei puhunut mitään valloituksistansa, vaan väänteli ainoastaan viksiänsä ja nuoleskeli tyytyväisenä huuliansa.

Tanja tuli yhä vielä joka aamu rinkiloita hakemaan ja oli iloinen, ystävällinen sekä rakastettava kuten ennenkin. Puhuimme hänen kanssaan sotamiehes-tä. — Tanja nimitteli häntä "mulkosilmäiseksi vasikaksi" ja se rauhoitti meitä. Olimme ylipäit-täytöstämme, samalla kun näimme, kuinka koruompelijattaret riitelivät sotamiehestä. Tanjan

käytös kohotti meitäkin omissa silmissämme, ja ikäänkuin mat-kiaksemme tyttöä, aloimme myös kin-kohdella sotamiestä jonkun-laisella halveksimisella. Mutta Tanjaa me rakastimme vielä e-nemmän kuin ennen sekä tervehdimme häntä aamusin entistä ilo-isemmin ja sydämellisemmin.

Kerran tuli sotamies meille hiukan hiprakassa, istui ja purs-kahti nauramaan, ja kun me kysyimme tuommoisen iloisuuden syytä, sanoi hän:

"Kaksi tytöistä... Lidka ja Gruschka... ovat tapelleet mi-nun takiani. Miten ne pieksi-vät toisiansa! Ha, ha, ha! Kis-koivat hiuksista ja kaatuivat kuo-moon porstuassa... toinen maka-si allapäin, toinen päällä... ha, ha, ha! Raappivat toistensa naamaa ja repivät vaatteet repaleik-si... Se oli nähtävää... olisi voinut nauraa itsensä pilalle! Min-kään vuoksi ei akkaväki koskaan osaa tapella säädyllisellä tavalla? Miksi he aina kynsivät, miksi?"

Tuossa istui hän penkillä, terve-nä ja hupaisena sekä nauroi. Me olimme vaihi. Tällä kertaa oli hänessä jotain, mikä meitä kiukutti.

"Perhana, miten hyvä menes-tys minulla on naisten luona. Sil-le voi nauraa itsensä piloille. Mi-nun tarvitsee vain vilkauttaa sil-määni, niin jo on asia valmis. Piru vieköön, ellei se ole totta!"

Hän kohotti valkeat, kullalta loistavilla karvoilla peitetyt kä-sivartensa sekä läimäytti niillä polviinsa ja katseli meitä niin hauskan hämmästyneillä silmäyk-sillä, kuin olisi hän itsekin ihme-tellyt menestystensä kauniin su-kupuolen luona. Täysinäiset pu-nakat kasvot paistoivat itsetyy-tyväisestä riemusta ja huulet maiskuttelivat himokkaasti.

Paistaja raapasi äkästi uuni-lapiolla takkakiveä sekä virkahti pilkallisesti:

"Pienten kuusenvesojen nyhtä-miseen ei tarvita suurtakaan voi-maa, mutta koetahan kerran käy-dä kiinni oikeaan honkaan...!"

"Onko se tarkoitettu minulle?" kysyi sotamies.

"Kyllä..."

"No, mitä sinä tahdot sillä sa-noa?"

"En mitään... se johtui vain kiireessä mieleeni."

"Hei, vuotapas! Mitä sinulla on hampaasi kolossa? Mikä se honka on?"

Paistaja ei vastannut mitään, vaan rupesi innokkaasti häärimään uunin kanssa. Hän heitte-li sisään keitetyt rinkelit sekä otti ulos jo paistuneet ja viskeli ne melulla lattialle, jossa poika-set pujottelivat niitä niiminahoi-hin. Hän näytti tykkänään u-nohtaneen sekä sotamiehen että keskustelunsa. Mutta sotamies kävi yhtäkkiä kovin levottomaksi. Hän nousi ylös ja meni uunin viereen, missä oli vähällä saada nyhjäyksen rintaansa leipälapiion varresta, joka hermostuneesti heilui ilmassa.

"Sinun täytyy sanoa, mitä si-nä oikein tarkoitat! Sinä olet loukannut minua... Minua ei kykene kukaan vastustamaan... kuuletko sinä, ei kukaan! Ja sinä tulet minulle sanomaan sem-moisia hävyttömiä sanoja..."

Löytyy ihmisiä, joille ruumiil-linen taikka henkinen sairaus, joka heitä vaivaa, on paras ja arvokkain elämässä. He laahevät

Vaa'an viipussa

Tulkoon mitä tulkoon!
Hiipiköön huoli harmaa,
yks on sentään vuoren varmaa:
valveill' orjamailma on!

Turruttanut tylsyyteen
ei sit' elontakaan paino,
riisto ei, vääryys, vaino,
Sytti sielun suruiseen

joukkotuska tuimin vaan
joukkovoiman ihmetunnon,
nosti kuhduttetun kunnan
kuumeisimpaan toimintaan.

Minkä vaati menneisyys,
minkä elinkautiskurjuus,
nyyhkyttävä murhe, nurjuus,
minkä mustin miero hyys, —

kaiken velkoo kasvuineen
tuskan karkaisema kansa,
vaatii vastaisuudeltansa,
asti aikaan ikuseen.

Vaaka vielä viipukoon,
olkoon kiinni kirja elon,
vallassa ei kansa pelon,
vaan on valmis taisteleon.

Enään ei se epäroin
hetken oikust' etsi pohjaa;
väkevemmän vaisto ohjaa
väkevämpää voimatoin.

— Viestistä.

sitä mukansa koko elämänsä ajan, elävät yksinomaan siinä, saavat ravintonsa siitä, valittavat sitä muille ja siten kääntävät huomion itseensä, saavuttavat toisten ihmisten osanottavaisuuden, ja se on ainoa, josta he vä-littävät. Ota heistä tämä sairaus, paranna heidät, niin he tulevat onnettomiksi sentähden, että menettävät ainoan elämänhar-rastuksensa ja jäävät aivan tyhjiksi. Ihmisen elämä on toisi-naan niin köyhää, että hän tah-tomattaan joutuu pitämään vih-eitänsä hyveinä ja elämänsä niis-sä — valhettelematta voi sanoa, että ihmiset joskus tulevat hen-kisesti raajarikoiksi pelkästä ikä-vystymisestä.

Sotamies oli, kuten sanottu, vakavasti loukkaantunut sekä kävi yhä paistajan kimppuun huutaen: "Sinun täytyy sanoa, mitä sinä tarkoitat?"

"No, sanon sen!" vastasi tämä nopeasti.

"Sano sitte!"

"Tunnetko Tanjaa?"

"Tunnen. — kuinka niin?"

"Häntä minä tarkoitan! Koe-ta kykyäs häneen!"

"Pyh, se kai on pikkuasia mi-nulle!"

"Saadaan nähdä!"

"Sinä saat nähdä! Ha, ha ha!"

"Saat rukkaset...!"

"Kuukauden sisässä on hän minun."

"Semmoinen löpöttelijä, sota-mies."

"Neljässätöistä päivässä! Mi-nä näytän teille... Onpahan o-tuskin tuo Tanja. Pyh!"

"Mene tiehes täältä... olet tiellä!"

"Neljässätöistä päivässä on kaikki valmiista!"

"Lähde siitä, sanon minä!"

Paistaja raivostui ja löi lei-pälapiolla sotamiestä. Tämä ve-täytyi säpsähtäen taaksepäin, katsahti meihin, oli vaihi silmän-räpäyksen ajan ja sanoi sitte ma-talalla, onnettomuutta ennustavalla äänellä: "No, hyvä!" sekä meni sen jälkeen matkaansa.

(Jatketaan)

TILATKAA Toveritar omaisille
Tuttavillenne Suomeen.